

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

БУНДАШ І.В., ТЯГУР В.М.	
ВПЛИВ ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ЛЮДИНИ.....	71
БУСОВА О.В.	
РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ КНР.....	73
ВІНЕР Г.І.	
ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	74
ВЛК Н.В., ТИВОДАР О.	
ВІТЧИЗНЯНІ АКТУАЛІТЕТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ....	76
ВОВЧОК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.	
РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ І ЯВИЩ ПРИРОДИ.....	78
ГАВРИЛЕЧКО Г.О.	
БАГАТОГРАННІСТЬ І ГЛИБИНА ВИХОВНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГА В КЛАСІ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО.....	81
ГАВРИШКО С.Г., ФЕДИНА Ю.Р.	
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	82
ГАЙНАЛІЙ В.В., ЛІБА О.М.	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	84
ГАРТЛ О.Є., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	86
ГЕБЕШ М.М., БАРНА Х.В.	
ПОСЛІДОВНІСТЬ ЕТАПІВ ЗАСВОЄННЯ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	88
ГИЧКО М.В., ЛІБА О.М.	
НЕСТАНДАРТНІ ЗАДАЧІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	90
ГЛАГОЛА О.М.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ГУМАННОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	92
ГРАБ Л.М., ФАЗЕКОШ Н.Ю., ЛАВРЕНОВА М.В.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	95
ГРАБ М.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	96
ГРАБ М.В., ЖЕЛЕЗНЯК І.Г., СЮТРИК В.М.	
ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	99
ГРЕЧИН М.М., БРИЖАК Н.Ю.	
ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	101

професійного саморозвитку на будь-якому етапі його професійного становлення.

Отже, під професійним саморозвитком майбутніх учителів ми розуміємо складний багатокомпонентний процес, який залежить від багатьох чинників, визначальними серед яких є професійне самопізнання та професійне самовдосконалення.

Сформована в процесі фахової підготовки в педагогічному закладі вищої освіти здатність майбутнього вчителя до професійного саморозвитку - одна з необхідних умов планування й реалізації його особистих професійних досягнень на всіх етапах професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Піддячий В. М. Формування мотивації до професійного саморозвитку майбутнього вчителя: Педагогічна майстерність як система професійних і мистецьких компетентностей: зб. матер. XI Міжнар. педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О. П. Рудницької, – Чернівці: ЗеленаБуковина, 2014. – С.172-174.

2. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн – Л., 1989. – 254 с.

3. Ігнацевич І. І. Професійний саморозвиток як чинник формування професійної культури педагога / І. І. Ігнацевич [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/ignatsevich-i-i-profesiyniy-samorozvitok-yak-chinnik-formuvannya-profesiynoyi-kulturi-pedagoga>.

ГАРТЛ О.Є.,
БРИЖАК Н.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підготовка сучасного вчителя початкової школи, здатного до новаторства, самовдосконалення й самореалізації, потребує висококваліфікованого набуття ним фахових компетентностей. Адже, вчитель нової української школи повинен бути креативним, творчим, готовим до прийняття рішень, самостійних міркувань, командної роботи, яка ставить перед собою мету і знає шляхи її творчого вирішення. Самостійно досягти необхідних результатів може не кожна молода людина, тому саме навчання у закладі вищої освіти має стати тим періодом, що сприяє навчанню, вихованню, формуванню і розвитку професійних вмінь, які відповідають вимогам сучасної освіти і стануть основою у становленні і розвитку особистісних якостей.

Свідченням необхідності застосування компетентнісного підходу у підготовці майбутніх педагогів, формування професійної компетентності, ключових компетенцій та компетентностей є завдання визначені у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Концепції «Нова українська школа»,

професійному стандарті «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти».

З'ясуванню цієї проблеми сприяв аналіз досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: загальнопедагогічні засади професійної підготовки вчителя розробляли А. Алексюк, І. Бех, Н. Бібік, Н. Брижак, І. Зязюн, О. Кучерявий, С. Омельченко, І. Підласий, Н. Тарасевич, С. Харченко та ін.; концептуальні засади реалізації компетентнісного підходу висвітлено у працях Н. Нагорної, М. Нагач, А. Усачової; методичні проблеми формування професійної компетентності досліджували В. Адольф, І. Зязюн, А. Маркова, Р. Овчарова, Л. Соломко, Н. Харитоновна, А.Щербаков та ін.

Зокрема, дослідник В. Адольф стверджує, що «професійна компетентність – це складне утворення, що вміщує комплекс знань, умінь, властивостей і якостей особистості, що забезпечують варіативність, оптимальність та ефективність побудови навчально-виховного процесу» і компетентний педагог – це такий фахівець, який володіє ґрунтовними знаннями з будь-якого предмета шкільного курсу навчання. [1, с. 118].

За педагогічним словником, поняття професійна компетентність формулюється наступним чином: «сукупність знань, вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності, уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію» [3, с. 78].

До змісту професійної компетентності І. Зязюн включає знання предмета, методики його викладання, педагогіки й психології та рівень розвитку професійної самосвідомості, індивідуально-типові особливості й професійно значущі якості [2, с. 34]. Ефективність процесу формування професійної компетентності майбутнього вчителя в системі ступеневої підготовки ЗВО (молодший бакалавр, бакалавр, магістр) залежатиме від повноти реалізації усіх його складових.

Професійно компетентний вчитель повинен бути підготовлений за час навчання закладі вищої освіти, в нього мають бути сформовані всі необхідні складові професійної компетентності, які дозволяють йому успішно здійснювати педагогічну діяльність.

На думку О. Сергійчука та П. Шкири основними компонентами професійної компетентності майбутніх учителів можуть бути:

- мотиваційно-ціннісний (погляди, уявлення, сподівання, мотивації);
- когнітивно-технологічний (володіння відповідними знаннями та вміннями їх застосовувати на практиці);
- комунікативний (володіння культурою спілкування, здатність створювати атмосферу комфортності тощо);
- рефлексивно-діяльнісний (здатність до критичного самоаналізу, самооцінки, готовність до змін тощо);
- морально-етичний (поважання гідності дитини, такт, толерантність, емпатія тощо) [4, с. 104].

Формування компетентних педагогів може бути здійснено тільки тоді, коли студенти ще в період навчання у закладі вищої освіти будуть знаходитися

в умовах, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності, які їх готуватимуть до співпраці не лише з молодшими школярами, а й з усіма суб'єктами освітнього процесу початкової школи. Тому, до конкретних шляхів формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти ми відносимо:

– пошук і впровадження в освітній процес інноваційних форм і методів навчання, на основі ІКТ, зокрема веб-технологій;

– досвід студентів – як попередній, актуалізований на заняттях та під час проходження педагогічних практик так і новий, одержаний у ході рольових та ділових ігор, моделювання майбутньої професійної діяльності, проектної діяльності, виконання веб- та блог-квестів;

– створення та використання електронних навчальних ресурсів, роботи в інформаційному середовищі навчального закладу тощо. При цьому досвід стає основою суб'єктної позиції майбутніх учителів (і, відповідно, професійної компетентності) не сам по собі, а лише в процесі його осмислення.

Тому підготовка вчителя Нової української школи на компетентнісних засадах, як фахівця нової формації – головне завдання закладу вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Адольф В. Профессиональная компетентность современного учителя: монография / Красноярский Гос.у-т / В. Адольф. Красноярск: КрГУ, 1998. 286 с.

2. Педагогічна майстерність: підруч. / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; за ред. І. А. Зязюна. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с

3. Професійна освіта: словник: навч. посіб. / уклад.: С. У. Гончаренко та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало. – К., 2000. – С. 78.

4. Сергійчук О. Професійна компетентність майбутнього вчителя / О. Сергійчук, П. Шкира // Підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності: науково-теорет. зб. – Вип. 1. – Переяслав-Хмельницький: СКД, 2008. – 254 с.

ГЕБЕШ М.М.,
БАРНА Х.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ПОСЛІДОВНІСТЬ ЕТАПІВ ЗАСВОЄННЯ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ДОШКІЛЬНИКАМИ

Одним з важливих завдань всебічного розвитку дитини є розвиток мовлення. Повноцінне оволодіння мовою в дошкільному віці – необхідна умова вирішення завдань розумового, духовно-морального виховання, засвоєння культури свого народу, національних та загальнолюдських цінностей.

Одним із актуальних завдань сьогодення є пошук ефективних методів розвитку мовлення дітей. Музично-дидактичні ігри є рушійною силою, яка може сприяти розвитку мовлення у дошкільників.

Науковці А. Богущ, Н. Гавриш, Т. Котик ввели в сучасну дидактику термін «музично – мовленнєва діяльність». Взаємозв'язок музичної та мовленнєвої

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>